

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради
Історико-філософського факультету
17.09.2020 р., протокол № 1

Голова Вченої ради, декан
Олена АЛЕКСАНДРОВА

ЗМІНИ ДО ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «Релігієзнавство» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	031 Релігієзнавство
Кваліфікація:	доктор філософії у галузі «Гуманітарні науки» зі спеціальності «Релігієзнавство»

наказ № 539 від 24.09.2020 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-наукової програми «Релігієзнавство»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Програму переглянуто у 2020 році.

Робоча група у складі:

ЛОМАЧИНСЬКА Ірина Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Історико-філософського факультету (керівник робочої групи);

ШЕПЕТЯК Олег Миколайович, доктор філософських наук, доцент, професор кафедри філософії Історико-філософського факультету;

КОВАЛЬЧУК Наталія Дмитрівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Історико-філософського факультету;

ТИТАРЕНКО Віта Володимирівна, старший науковий співробітник відділу філософії та історії релігії Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, доктор філософських наук, доцент (представник роботодавців);

ГРЕБЕНЮК ПЕТРО МИХАЙЛОВИЧ, здобувач вищої освіти освітньо-наукової програми «Релігієзнавство».

Кафедра філософії

Протокол від « 15 » 09 2020 р. № 2
Завідувач кафедри *[підпис]* Роман ДОДОНОВ
(підпис)

Вчена рада Історико-філософського факультету

Протокол від « 17 » 09 2020 р. № 1
Голова Вченої ради *[підпис]* Олена АЛЕКСАНДРОВА
(підпис)

Завідувач аспірантури, докторантури

[підпис] Оксана ПЛЮЩИК
(підпис)
« 16 » 09 2020 р.

Проректор з наукової роботи

[підпис] Наталія ВІННІКОВА
(підпис)
« 16 » 09 2020 р.

Актуалізовано:

Дата перегляду ОНП/ внесення змін до ОНП	2020 р.		
Підпис	<u><i>[підпис]</i></u>		
ПІБ гаранта ОНП	Ломачинська І.М.		

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка.

©Київський університет імені Бориса Грінченка

ОБҐРУНТУВАННЯ

Зміни до освітньо-наукової програми (ОНП) «Релігієзнавство» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 031 «Релігієзнавство», затверджені рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 31.03.2016 р., протокол №3 (наказ від 29.04.2016 р. №232) зумовлені чинниками, які виявилися в процесі реалізації освітньо-наукової програми (навчального плану, розробки робочих програм навчальних дисциплін та проведення практичної підготовки) протягом 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 навчальних років.

Під час реалізації освітньо-наукової програми, у ході проведених опитувань, очних і дистанційних зустрічей та ін. група забезпечення отримала відгуки від здобувачів вищої освіти, академічної спільноти, роботодавців з побажаннями внести окремі зміни та уточнення до діючої освітньо-наукової програми. Провівши консультації, робочі наради, засідання, врахувавши відгуки стейкхолдерів та зміни в нормативній документації, погоджено зміни й уточнення до освітньо-наукової програми, які стосуються:

- уточнення загальної інформації про освітньо-наукову програму, зокрема рівня відповідності Національній рамці кваліфікацій в описі освітньо-наукової програми з дев'ятого на восьмий згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341 – у редакції постанови КМУ від 25.06.2020 №519;

- уточнення назв окремих освітніх компонентів та оптимізація їх змісту відповідно до сучасного стану галузі і спеціальності (у блоці обов'язкових компонентів ОНП назву дисципліни «Наукова комунікація англійською мовою» замінено на «Наукова комунікація іноземною мовою», що уможлиблює розширення діапазону іноземних мов для вивчення аспірантами);

- перерозподілу кредитів між освітніми компонентами для посилення практичної складової освітньо-наукової програми (збільшення обсягу кредитів на дослідницьку практику з метою підготовки здобувачів до науково-дослідної діяльності);

- уточнення форм підсумкового контролю.

Цілі, програмні компетентності та програмні результати навчання не змінювалися.

Відповідно було внесено уточнення в такі розділи освітньо-наукової програми та їх сегменти:

I. 1. Загальна інформація

II. 2.1. Перелік компонентів ОНП

Вибіркову частину освітньо-наукової програми описано в Додатку 1.

**I. Профіль освітньо-наукової програми
зі спеціальності 031 Релігієзнавство**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Київський університет імені Бориса Грінченка Історико-філософський факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Спеціальність: 031 Релігієзнавство Кваліфікація: доктор філософії у галузі «Гуманітарні науки» зі спеціальності «Релігієзнавство»
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Релігієзнавство
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання – 4 роки
Наявність акредитації	Національне агентство забезпечення якості вищої освіти, Україна Термін подання програми на акредитацію – 2020 р.
Цикл/рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень НРК України – 8 рівень FQ-EHEA – третій цикл EQF LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Мова(и) викладання	Українська мова
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/spetsialnosti.html

II. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код компонента	Код (н/д, пр.)	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОНП				
<i>Формування загальних компетентностей</i>				
ОК 1	ОДЗ_01	Філософія і методологія наукової діяльності	4	екзамен
		<i>Філософія науки</i>		
		<i>Загальнонаукова методологія</i>		
ОК 2	ОДЗ_02	Стратегії наукових досліджень	6	залік
		<i>Нормативно-правова база наукових досліджень та наукової діяльності</i>		
		<i>Інтернаціоналізація науки</i>		
ОК 3	ОДЗ_03	Наукова комунікація іноземною мовою	8	екзамен
		<i>Наукова комунікація іноземною мовою</i>		
		<i>Наукова комунікація іноземною мовою</i>		
<i>Формування фахових компетентностей</i>				
ОК 4	ОДФ_01	Актуальні проблеми філософського дискурсу	6	екзамен
		<i>Культурно-історичні передумови виникнення філософії</i>		
		<i>Фундаментальні аспекти Східного і Західного світогляду</i>		
ОК 5	ОДФ_02	Науково-дослідна інфраструктура в галузі	4	залік
		<i>Робота з першоджерелами і науковими текстами</i>		
		<i>Логіка наукових досліджень</i>		
ОК 6	ОП_01	Науково-викладацька практика	6	залік
ОК 7	ОП_02	Дослідницька практика	6	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			40	
Вибіркові компоненти ОНП (додаток 1)				
ВК 1	ВД_01	Стародавні релігії	3	залік
	x	Новітні релігійні рухи		
ВК 2	ВД_02	Релігії сучасності	3	залік
	x	Соціальна доктрина християнства		
ВК 3	ВД_03	Актуальні проблеми теології	3	залік
	x	Релігії в глобальному світі		
ВК 4	ВД_04	Базові концепції філософії релігії	3	залік
	x	Релігійна комунікація		
ВК 5	ВД_05	Науковий семінар: Релігія та інтернет-технології	8	залік
	x	Науковий семінар: Церква як регулятор соціальних конфліктів		
Загальний обсяг вибірових компонентів:			20	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			60	

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

1 курс		2 курс		3 курс		4 курс							
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр						
ОБОВ'ЯЗКОВА ЧАСТИНА													
ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ													
Філософія і методологія наукової діяльності													
Філософія науки - 2 кредити; Наукова етика – 1 кредит	Загальнонаукова методологія – 1 кредит												
Стратегії наукових досліджень													
Нормативно-правова база наукових досліджень та наукової діяльності 1 кредит	Інтернаціоналізація науки – 3 кредити							ІКТ в сучасних наукових дослідженнях – 2 кредити					
Наукова комунікація іноземною мовою													
2 кредити	4 кредити							2 кредити					
ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ													
Актуальні проблеми філософського дискурсу													
Культурно-історичні передумови виникнення філософії – 2 кредити	Фундаментальні аспекти Східного і Західного світогляду – 2 кредити	Філософсько-світоглядні парадигми сучасності – 2 кредити											
Науково-дослідна інфраструктура в галузі Робота з періоджерелами і науковими текстами – 2 кредити Логіка наукових досліджень – 2 кредити													
		ПРАКТИКА											
		Науково-викладацька практика – 6 кредитів	Дослідницька практика – 6 кредитів										
Завершення виконання наукової складової ОНП													

ВИБІРКОВА ЧАСТИНА		
Вибіркові дисципліни – 20 кредитів		
<i>Стародавні релігії / Новітні релігійні рухи – 3 кредити</i>	<i>Актуальні проблеми теології / Релігії в глобальному світі – 3 кредити</i>	<i>Базові концепції філософії релігії / Релігійна комунікація – 3 кредити</i>
<i>Релігії сучасності / Соціальна доктрина християнства – 3 кредити</i>		<i>Науковий семінар: Релігія та інтернет-технології / Науковий семінар: Церква як регулятор соціальних конфліктів – 8 кредитів</i>

**IV. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-наукової програми**

Позначки програмних компетентностей та освітніх компонентів	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7
ЗК 1	+			+			
ЗК 2	+	+			+		+
ЗК 3		+			+		+
ЗК 4			+		+		+
ЗК 5	+	+				+	+
ФК 1	+	+			+		+
ФК 2	+				+		+
ФК 3					+		+
ФК 4		+					+
ФК 5	+					+	
ФК 6					+		+
ФК 7				+	+		+
ФК 8	+				+		+
ФК 9		+			+	+	+
ФК 10				+	+		+

**V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними компонентами освітньо-наукової програми**

Позначки програмних результатів навчання та освітніх компонентів	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7
ПРН 1	+			+	+		
ПРН 2	+	+			+		+
ПРН 3		+					+
ПРН 4			+		+		+
ПРН 5			+		+		+
ПРН 6					+	+	+
ПРН 7		+			+		+
ПРН 8	+		+		+	+	+
ПРН 9					+		+
ПРН 10	+	+					
ПРН 11		+			+		
ПРН 12						+	
ПРН 13	+	+			+		
ПРН 14	+	+					
ПРН 15	+	+			+		

Додаток 1 – Вибіркова частина освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма «Релігієзнавство» забезпечує реалізацію аспірантами права на вільний вибір навчальних дисциплін (освітніх компонентів), передбаченого п. 15 частини І ст. 62 Закону України «Про вищу освіту», п. 26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. №261 (зі змінами).

З наведеного переліку у вибірковій частині здобувач самостійно обирає із восьми запропонованих дисциплін чотири (по одній із запропонованих опціональних пар) та з двох наукових семінарів – один. Відповідний вибір створює умови для набуття знань і компетентностей у вузькій науковій спеціалізації, релевантній для конкретного дослідження, наукового напрямку аспіранта. Здобувач може здійснювати вибір дисциплін з інших освітніх програм з урахуванням власних наукових інтересів, тематики дисертаційного дослідження та за погодженням з науковим керівником.

Дисципліна «Стародавні релігії»

Метою дисципліни є формування системи понять, знань, умінь і навичок в дослідженні релігій Давнього Світу. Проблемне поле дисципліни зорієнтоване на вивчення релігій Давньої Індії, релігійних уявлень народів Близького та Далекого Сходу, античних релігій.

Дисципліна «Новітні релігійні рухи»

Метою дисципліни є формування системи знань про сучасні релігійні процеси, які мають місце у світі й Україні, а також про основні механізми та особливості перебігу цих процесів. Розглядається роль та місце новітніх релігійних традицій у світі і в Україні на сучасному етапі, їх класифікація, характерні особливості та специфіка конкретних релігійних угруповань, які відносяться до новітніх релігійних рухів.

Дисципліна «Релігії сучасності»

Метою дисципліни є аналіз особливостей розвитку релігій сучасності. Проблемне поле: сучасна конфесійна карта християнства; розвиток буддизму в сучасному світі, географія його поширення та ідейні інтерпретації релігійно-етичної доктрини; іслам в Україні та світі; неорелігії у світовому та вітчизняному контексті.

Дисципліна «Соціальна доктрина християнства»

Метою дисципліни є аналіз сутності соціальних доктрин християнських конфесій; проаналізовано значення соціальної доктрини церкви як одного з найбільш значущих інструментів формування світогляду, що відображає трансформації конфесійних уявлень про місце і роль християнина у світі; наведено порівняльну характеристику соціальних доктрин католицької, православних та протестантських конфесій в контексті їх світоглядної та морально-етичної спрямованості.

Дисципліна «Актуальні проблеми теології»

Метою дисципліни є аналіз сутності теології як вчення про Бога, що містить систематичний виклад догматів у контексті віросповідання і канонів певної релігії, її історико-культурного і соціоетичного досвіду. Проблемне поле: походження теології, теологічні доктрини православ'я, католицизму, протестантизму, іудаїзму, ісламу.

Дисципліна «Релігії в глобальному світі»

Метою дисципліни є формування уявлень про вплив глобалізаційних процесів на розвиток релігійного феномену загалом та виокремлення сутнісних чинників розвитку етнічних та світових релігій зокрема; охарактеризовано специфіку трансформації релігії на онтологічному, аксіологічному, праксеологічному рівнях. Визначено особливості впливу глобалізації на традиційні форми етно-релігійної ідентичності, що призводить до загострення релігійних конфліктів. Охарактеризовано особливості формування дивергентних та конвергентних напрямів у релігійних процесах сучасності.

Дисципліна «Базові концепції філософії релігії»

Метою дисципліни є вивчення релігії як соціокультурного феномену; її місця в історико-культурній еволюції людства, пошук життєво-визначальних духовних орієнтирів, ціннісних критеріїв, які становлять фундаментальне значення в людському житті; розуміння філософії релігії як концептуальної форми, де критерієм осмислення є виявлення логічних структур у розв'язанні проблеми релігії, змісту віри, феномену потойбічності, проблеми Бога тощо.

Дисципліна «Релігійна комунікація»

Метою дисципліни є аналіз генези феномену релігійної комунікації у науковій думці. Релігійна комунікація розглядається як явище системне, структурне, соціальне, історичне, психологічне тощо. Визначено місце релігійної комунікації у соціально-комунікаційній системі суспільства, її вплив на формування та розвиток суспільних відносин; проаналізовано функціональну спрямованість релігійної комунікації, її структуру та класифікаційні особливості.

Дисципліна «Науковий семінар: Релігія та інтернет-технології»

Метою дисципліни є формування і систематизація знань щодо ролі Інтернет-технологій у сучасному релігійному житті соціуму. Вивчення особливостей трансформації напрямів релігійної Інтернет-комунікації, її форм та засобів з рахуванням глобалізаційних викликів сучасності відбувається в межах наукового семінару, який має пролонгований характер.

Дисципліна «Науковий семінар: Церква як регулятор соціальних конфліктів»

Метою дисципліни є аналіз впливу Церкви як класичної організації певної релігійної системи, що чітку внутрішньо-організаційну структуру, що характеризується масовістю і тісно пов'язана з суспільством, на динаміку сучасних соціальних конфліктів. Проблемне поле: церква, секта, деномінація, клір, миряни, релігійний конфлікт, соціальний конфлікт.

**Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-наукової програми**

Позначки програмних компетентностей та освітніх компонентів	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5
ЗК 3					+
ЗК 5					+
ФК 1					+
ФК 2					+
ФК 6	+	+	+	+	+
ФК 7	+	+	+	+	+
ФК 8	+	+	+	+	+
ФК 9	+	+	+	+	+
ФК 10	+	+	+	+	+

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними вибілковими компонентами**

Позначки програмних результатів навчання та освітніх компонентів	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5
ПРН 1	+	+	+	+	+
ПРН 2	+	+	+	+	
ПРН 6	+	+	+	+	+
ПРН 7					+
ПРН 9					+
ПРН 10	+	+	+	+	+
ПРН 13	+	+	+	+	+
ПРН 14	+	+	+	+	+
ПРН 15	+	+	+	+	+